

Jugoslavija bi danas bila svetska sila, a Beograd GLAVNI GRAD EVROPE

Fil Batler (Fyll Butler, engleski diplomat, šokirao svet¹ :

Za početak, zbog prisustva Pokreta nesvrstanih, Evropska unija bi bila daleko slabija i manje uticajna u svetu. Cela Evropa bi hrlila u Beograd, a iz njega u šest republika koje se danas tuku oko mrvica iz Brisela - piše Fil Batler u svom autorskom tekstu.

Svi smo svesni dve "činjenice". Prvo, Jugoslavija se raspala zbog uplitanja Zapada kome nije odgovaralo da ima jaku i moćnu zemlju u srcu Evrope. Drugo, Jugoslavija se nikada ne bi raspala da jugoslovenski narodi nisu u sebi nosili seme tog raspada, da nisu bili plodno tle za propast.

Imajući to u vidu prenosimo vam najzanimljivije delove autorskog teksta "**Kako je Jugoslavija sirijanizovana pre 25 godina**" Fila Batlera, britanskog stručnjaka za Istočnu Evropu.

"U alternativnom univerzumu, šta bi bilo da Jugoslavija i dalje postoji? U ovom današnjem ključnom trenutku istorije, apsolutno je neophodno da se pozabavimo dešavanjima u poslednjih 25 godina, a Jugoslavija i zapadna intervencija u njoj možda je najbolje mesto odakle treba da se krene.

Možete li da zamislite Evropu u kojoj je Jugoslavija jedan od najvažnijih igrača? Ja mogu. **Jugoslavija je zapravo bila jedan od najvećih kulturnih i ljudskih eksperimenata u istoriji.**

Formirana na međi bivše Austrougarske monarhije i Osmanlijskog carstva, Jugoslavija je spojila narode iz oba kulturna kruga na način koji nije viđen još od vremena Aleksandra Velikog.

---

¹ "Modern Diplomacy«, 10. 3. 2017, na engleskom.

Eksperiment je trajao nešto više od pola veka, a ideja je bila stvaranje jedinstvene države za sve južnoslovenske narode. Premda je Jugoslavija delimično bila geostrateški projekat Britanije i Francuske sa ciljem obuzdavanja Nemačke, u osnovi je to bila razumna i pravedna ideja.

Odredbe Krfske deklaracije su pozivale na stvaranje ustavne monarhije slične engleskoj, i iako je kralj Aleksandar u jednom trenutku suspendovao ustav i izbore, ovaj projekat je i dalje obećavao. Rat, političke mahinacije, unutrašnji i spoljašnji pritisci su se okomili na ovu svetsku silu u usponu i kao što to obično biva u ovakvim eksperimentima, autoritarna vlast je postala neophodna i čak poželjna.

Kada je na vlast došao nacionalni heroj, diktator i globalni “selebri”, **Josip Broz Tito**, Jugoslavija je na svetsku scenu izašla u punom kapacitetu. Njegova uloga u osnivanju Pokreta nesvrstanih je bila i velikodušna i ekstremno značajna, posebno za narode same Jugoslavije; uostalom, njeni temelji su položeni upravo u Beogradu 1961. godine.

Kada se na raspad Jugoslavije gleda iz ove perspektive, vidi se geostrateško razmišljanje Vašingtona i nikome nisu potrebni tink-tenk instituti da bi spoznali zbog čega je predsednik **Bil Klinton** čekao 1995. godinu da bi intervenisao u Bosni. Klinton je zapravo samo nastavljao politiku destabilizacije jugoslovenskog socijalizma, koju je utemeljio njegov prethodnik **Džordž Buš Stariji**.

Sada znamo da su pobunjenici koje je tajno obučavala Amerika odigrali ključnu ulogu u rasparčavanju te regije putem organizacije poznate kao **Atlantska brigada** sastavljena od oko 400 boraca, koja se na Kosovu borila rame uz rame sa OVK.

Priča jednog Francuza koji je obučavao pripadnike Atlantske brigade podseća na ono što se poslednjih godina dešavalo u Ukrajini, Libiji i Siriji. Vide se obrasci koji nas vode ka istini: užas na polja smrti u legitimnoj državi Jugoslaviji, investitori koji otimaju ono što je preteklo, mrlje na rukama američkih predsednika, britanskih lordova i neonacističkih nemačkih industrijalaca.

Jugoslavija je postala šablon za Avganistan, Irak, Arapsko proleće i Ukrajinu. Priča o genocidu u ime demokratije je previše odvratna da bi se o njoj govorilo. Većina ljudi u ovim nacijama je vraćena 200 godina unazad, u vrstu srednjovekovne egzistencije bez

nade. Jedini izlaz bivši Jugosloveni danas vide, prirodno, u EU i NATO-u. Svakako su u sukobu na Kosovu obe strane činile zločine, kao i drugde u jugoslovenskim ratovima. To nije suština onoga što pričam, već totalitet katastrofe.

Pre svega, narodi nekadašnje Jugoslavije više nemaju svoj stvarni glas. Drugo, rasturanje te nacije dovelo je do smrti i progonstva više miliona ljudi. To je druga priča. Moja "fantazija" o Jugoslaviji bi trebalo da otvori oči.

Jugoslavija je izgrađena na ideji da bi Južni Sloveni trebalo da prestanu da budu slabi i podeljeni. Ujedinjena nacija Jugoslavije nije bila laka meta imperijalističkim namerama kakve vidimo danas.

Činjenica je da je nakon Drugog svetskog rata, socijalistička Jugoslavija postala evropska priča o uspehu. Između 1960. i 1980. godine ta je zemlja doživela možda najživahniji privredni i društveni rast u svetu: pristojan životni standard, besplatno zdravstvo i školstvo, garantovano pravo na posao, jednomesečni plaćeni odmor, stopa pismenosti preko 90 odsto i očekivani životni vek od 72 godine.

Koliko je meni poznato, nijedna od novonastalih balkanskih država ne može da se pohvali ni sa upola takvim prosperitetom. Bio je to prosperitet zbog koga su zapadne interesne grupe želele da unište Jugoslaviju.

Svi narodi Jugoslavije takođe su uživali i u besplatnim stanovima, te pristupačnom javnom prevozu i komunalijama. Neprofitna preduzeća su takođe bila u javnim rukama, što opet nije odgovaralo zapadnim demokratijama. Toj zemlji nije smelo da se dozvoli da se nadmeće sa Nemačkom, Francuskom i posebno ne Britanijom, a ni londonski i luksemburški bankari nisu mogli da izvlače milijarde iz socijalističkog sistema.

Jugoslavija je morala da umre

Majkl Parenti – nagrađivani autor i politički naučnik, gostujući profesor Instituta za studije politike u Vašingtonu – opisao je šta je bio cilj Amerike u vezi sa Jugoslavijom: pretvoriti jugoslovenski prostor u prostor Trećeg sveta koji neće biti sposoban da ide sopstvenim putem razvoja, u prostor sa razbijenom ekonomijom, sa prirodnim resursima

koji su potpuno otvoreni multinacionalnim korporacijama (posebno Kosovo bogato mineralima).

Takođe, cilj je bio pretvoriti Jugoslaviju i u prostor u kojem žive osiromašeni ali pismeni i obučeni ljudi koji će morati da rade za male pare i koji će zahvaljujući tome dovesti do pada plata u Zapadnoj Evropi.

I još nešto: cilj je bio razbiti naftnu, inženjersku, rudarsku, automobilsku i industriju đubriva, kao i brojne druge lakše industrije, kako ne bi mogle da se takmiče sa već postojećim zapadnim proizvođačima. Na Balkanu, Zapad je demonizovao Srbe, u Libiji pukovnika Gadafija, u Siriji sada Asada, a obrazac ide ka Vladimiru Putinu kao najvećem trofeju do sada. To je svet u kome trenutno živimo. Snagom uspavanih američkih građana koji su do glupost i drogirani bezvrednim tricama i kućinama super-kapitalizma: svet u svoje ruke preuzimaju tirani.

Ali šta bi bilo da je Jugoslavija preživela? Šta da je taj veliki etnički i socijalistički eksperiment preživeo? Sigurno je da bi svet danas bio potpuno drugačije mesto.

Za početak, zbog prisustva Pokreta nesvrstanih, Evropska unija bi bila daleko slabija i manje uticajna u svetu. Cela Evropa bi hrlila u Beograd, a iz njega u šest republika koje se danas tuku oko mrvica iz Brisela.

1991. godine Jugoslavija je bila **24.** u svetu što se BDP-a tiče. Bosna i Hercegovina je danas 112. i situacija se pogoršava. Hrvatska je 76, mada ju je “Blumberg” nedavno stavio na listu deset najgorih na svetu. Makedonija je 130. Crna Gora je 149. Slovenija je 81. Srbija je 87. i čini se da je stabilnija od svih ostalih.

Iz lične perspektive, sećam se onog prosperitetnog momenta bivše Jugoslavije, Zimskih olimpijskih igara u Sarajevu 1984. godine. Bile su to prve zimske igre održane u nekoj komunističkoj zemlji, a baklja je išla od Dubrovnika, preko Splita, Ljubljane, Zagreba i brojnih jugoslovenskih gradova, dok nije došla u Sarajevo.

Imena osvajača zlatnih medalja se ne sećam, ali se sećam maskote Vučka, dela slovenačkog slikara Jožeta Trobca, koji mi se iz nekog razloga urezao u pamćenje. Taj

mali vuk je predstavljao ove balkanske narode. Vukovi igraju bitnu ulogu u jugoslovenskim bajkama, oni su oličenje hrabrosti i snage i simbolizuju zimu.

Sada razmišljam o tome šta bi taj hrabri i snažni narod Jugoslavije sve osvojio, da im se u sudbinu nisu umešali stranci. Ali, ta nacija je nestala zauvek.”

